

Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

Wyniki planowania odmian w doświadczeniach porejestrowych w województwie podkarpackim

Owies

2024

mgr Mirosław Helowicz
Dyrektor SDOO Przecław

Stacja Koordynująca PDO w województwie podkarpackim
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Przecławiu
39 – 320 Przecław
tel. 17 5813194

Opracował :
Anna Durał

Publikacja chroniona prawem wydawcy; każda reprodukcja całości lub jej
części wymaga zgody wydawcy

*Informacja zawiera wyniki plonowania odmian w doświadczeniach prowadzonych w województwie podkarpackim w ramach
Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego.
Kolejność odmian przyjęto według chronologii ich wpisywania do Rejestru Odmian.*

LOZ – odmiana zalecana do uprawy na obszarze województwa
wzorzec – średnia plonowania wszystkich badanych odmian

Wydawca: SDOO Przecław
druk: SDOO Przecław

Uwagi ogólne

W 2024 roku do Krajowego rejestru wpisano dwie polskie odmiany owsa zwyczajnego: Kreator, Vasco oraz jedną zagraniczną: Waran. W 2022 roku z KR skreślono jedną odmianę owsa zwyczajnego (Komfort) i jedną odmianę owsa nagiego (Amant). W wyniku tych zmian w KR znajduje się obecnie 41 odmian owsa jarego, w tym 38 zwyczajnego i 3 nagiego. Wszystkie odmiany przydatne są głównie do uprawy w nizinnych rejonach kraju. W krajowym rejestrze owsa zwyczajnego przeważają odmiany rodzimych hodowli, są to głównie odmiany żółtoziarniste, preferowane w hodowli. Wyjątek stanowi odmiana Gniady o brązowej barwie łuski. Doświadczenia z owsem podobnie jak w latach ubiegłych były realizowane w dwóch punktach badawczych, w Przecławiu z doбором ustalonym przez Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego oraz w Dukli z rozszerzonym doбором odmian ustalonym przez specjalistów COBORU. Doświadczenia założono zgodnie z metodyką COBORU w trzech powtórzeniach na poletkach o powierzchni 15 m², na jednym – przeciętnym poziomie agrotechniki. Nawożenie zostało ustalone z uwzględnieniem wyników analizy gleby. Nie stosowano ochrony przed chorobami, tylko przed chwastami i szkodnikami. Plon ziarna i masę 1000 ziaren podano przy 14 % wody. Ocenę wylegania i porażenia przez choroby wykonano w skali 9-cio stopniowej, gdzie 9-oznacza stan rolniczo najlepszy, 1-stan rolniczo najgorszy. Doświadczenia były przeprowadzone prawidłowo a ich wyniki podano w niniejszej publikacji.

Wyniki doświadczeń

W roku 2024 średni plon owsa w Przecławiu był nieco niższy od rekordowych plonów w ubiegłym roku i wynosił 76,4 q/ha. Na wysokie plony wpływ miały dobre warunki pogodowe panujące przez większą część sezonu wegetacyjnego, ilość opadów była wystarczająca. W Dukli warunki pogodowe były zdecydowanie gorsze, średni plon wyniósł 42,0 dt/ha, na co decydujący wpływ miała chłodna i sucha wiosna. Pod względem plonowania w roku 2024 wyróżniła się w obu miejscowościach odmiany: Refleks i Motto. W wieloleciu najlepiej plonowały odmiany: Pablo i Refleks (104 %wzorca), oraz Rambo (103% wzorca), Odmiany z LZO w wieloleciu plonowały powyżej lub na poziomie wzorca. Porażenie chorobami w 2024 roku nie miało wpływu na plonowanie owsa i było mniejsze niż w wieloleciu. Obserwowano tylko niewielkie porażenie helmintosporiozą, w zestawieniu porażenie rdzą wieńcową podano za rok ubiegły kiedy wystąpiło w znaczącym nasileniu. W Dukli odnotowano reakcję odmian na suszę. Średnia masa 1000 ziaren była wyższa niż w wieloleciu i wynosiła 39,2 dt, podobnie jak w ubiegłych latach największą masą 1000 ziaren cechowała się odmiana Bingo oraz Pablo i Wulkan. Wyleganie w 2024 roku w fazie dojrzałości młecznej nie wystąpiło, obserwowano niewielkie wyleganie przed zbiorem, największe u odmiany Dynamit i Refleks, najodporniejsze okazały się odmiany: Bingo, Wulkan i MHR Samuraj. Średnia zawartość łuski dla wzorca wynosiła 27,5 % i była zbliżona do średniej wieloletniej. Najmniejszy udział łuski odnotowano u odmian: Pablo, Rambo i Motto, a największy udział łuski odnotowano u odmiany Dynamit i Poker.

Tabela 1. **Owies** . Odmiany badane. Rok zbioru: 2024.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru	Rok włączenia do LOZ	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
1	2	3	4	
1	Bingo	2009	2011	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
2	Kozak	2017		
3	Agent	2018		
4	Pablo	2019	2023	
5	Refleks	2019	2021	
6	Poker	2020	2023	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
7	Rambo	2020	2022	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
8	Gepard	2021		
9	Wulkan	2021	2025	
10	Magellan	2022		Saten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
11	Dynamit	2023		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
12	MHR Samuraj	2023		Małopolska Hodowla Roślin sp. z o.o. Zbożowa 4 30-002 Kraków
13	Motto	2023		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
14	Kreator	2024		
15	Vasco	2024		

Tabela 2. **Owies**. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2024.

Miejscowość		SDOO Przeclaw	ZDOO Dukla
Powiat		Mielec	Krosno
Kompleks rolniczej przydatności gleby		Pszenny dobry	Zbożowy górski
Klasa bonitacyjna gleby		III	IV b
pH gleby w KCl		6,0	6,0
Przedplon		Burak cukrowy	Rzepak ozimy
Data siewu	(dzień, m-c, rok)	21.03.2024	08.04.04
Obsada nasion	(szt/m ²)	450	500
Data zbioru	(dzień, m-c, rok)	19.07.2024	30.07.204
Nawożenie mineralne			
N	(kg/ha)	94	57
P₂O₅	(kg/ha)	80	50
K₂O	(kg/ha)	120	75
Nawożenie dolistne	(l/ha)	Plonovit Z	Plonovit Z
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	(nazwa, dawka/100 kg)	Gizmo 060 FS - 50 ml/100 kg	Gizmo 060 FS - 50 ml/100 kg
Herbicyd	(nazwa, dawka/ha)	Gold 450 DC – 1,25 l/ha Mustang Forte – 0,8 l/ha	Chwastox Complex – 3,5 l/ha Gold 450 EC – 1,25 l/ha
Insektycyd	(nazwa, dawka/ha)	Nie stosowano	Karate Zeon – 0,15 l/ha

Tabela 3. **Owies**. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2024.

Lp.	Cecha		Przeclaw	Dukla
1	Terminwiechowania	(dzień, m-c)	30.05.2024	11.06.2024
2	Termin dojrzałości woskowej	(dzień, m-c)	29.06.024	18.07.2024
3	Termin dojrzałości pełnej	(dzień, m-c)	12.07.04	23.07.2024
4	Wysokość roślin	(cm)	99	93
5	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości mlecznej	(skala 9 ^o)	9,0	9,0
6	Wyleganie roślin przed zbiorem	(skala 9 ^o)	8,1	8,6
7	Stan roślin po kłoszeniu	(skala 9 ^o)	7,5	7,0
8	Porażenie przez choroby: mączniakiem	(skala 9 ^o)	9,0	4,9
9	-rdzą wieńcową	(skala 9 ^o)	9,0	9,0
10	-helmintosporiozą	(skala 9 ^o)	8,0	8,3
11	Udział łuski	(%)	26,3	28,8
12	Masa 1000 ziaren	(g)	43,4	35,0
13	Wilgotność ziarna podczas zbioru	(%)	9,1	14,6
14	Reakcja na suszę	(skala 9 ^o)	8,0	7,1
15	Plon ziarna	(dt z ha)	76,4	42,0

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Skala 9° : 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1 - oznacza stan najmniej korzystnyTabela 4. **Owies** . Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2024.

Lp.	Odmiana	Przeclaw	Dukla
Wzorzec dt z ha		76,4	42,0
1	Bingo	99	104
2	Kozak	103	104
3	Agent	93	103
4	Pablo	100	107
5	Refleks	107	113
6	Poker	99	94
7	Rambo	104	100
8	Gepard	102	98
9	Wulkan	102	102
10	Magellan	100	100
11	Dynamit	101	91
12	MHR Samuraj	101	94
13	Motto	103	106
14	Kreator	102	101
15	Vasco	92	91

Wzorzec – wszystkie odmiany badane

Tabela 5. **Owies**. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2024, 2023, 2022.

Lp.	Odmiana	2024	2023	2022	2023-2024	2022-2024
Wzorzec, dt z ha		59,2	75,2	52,9	65,9	69,0
1	Bingo	101	103	100	102	101
2	Kozak	103	94	96	98	98
3	Agent	97	106	97	102	100
4	Pablo	102	105	97	104	101
5	Refleks	109	100	98	104	102
6	Poker	97	101	105	99	101
7	Rambo	103	102	104	103	103
8	Gepard	97	98	99	98	98
9	Wulkan	102	101	100	102	101
10	Magellan	97	101	104	99	101
11	Dynamit	97	94		96	
12	MHR Samuraj	99	95		97	
13	Motto	104	100		102	
14	Kreator	101				
15	Vasco	92				
Liczba doświadczeń		2	2	2	4	6

Wzorzec – wszystkie odmiany badane

Tabela 6. **Owies**. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2024, 2022- 2024.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza wieńcowa		Helmintosporioza		Reakcja na suszę 2024
			2024	2022-2024	2024	2022-2024	
Wzorzec, (skala 9°)			Nie wystąpiło	7,8	8,1	7,9	7,0
1	Bingo	3	Nie wystąpiło	0,3	0,2	0,2	0,6
2	Kozak	3		-0,4	-0,3	-0,6	0,2
3	Agent	3		-0,8	0,1	-0,2	-0,2
4	Pablo	3		0,5	0,2	0,2	0,4
5	Refleks	3		0,0	0,2	0,1	0,2
6	Poker	3		-0,3	0,0	0,0	-0,9
7	Rambo	3		0,0	0,6	-0,1	-1,0
8	Gepard	3		0,2	-0,5	-0,3	0,2
9	Wulkan	3		-0,3	-0,1	0,2	-0,4
10	Magellan	3		0,1	0,1	0,1	-0,3
11	Dynamit	2		0,0	0,2	0,2	0,0
12	MHR Samuraj	2		0,0	0,1	-0,2	-0,4
13	Motto	2		0,0	0,1	-0,2	0,5
14	Kreator	1			-0,1		0,4
15	Vasco	1			-0,2		0,8
Liczba doświadczeń			0	4	2	6	2

Liczba doświadczeń dla okresu 2022-2024 odnosi się do odmian badanych trzy lata, dla badanych dwa lata jest odpowiednio mniejsza.

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: średnia wszystkich badanych odmian

Tabela 7. **Owies**. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2024, 2022- 2024.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie przed zbiorem- (skala 9°)		Wysokość roślin - cm		Masa 1000 ziaren- g		Udział łuski w ziarnie - %	
			2024	2022-2024	2024	2022-2024	2024	2022-2024	2024	2022-2024
wzorzec			8,4	8,3	99	97	39,2	37,9	27,5	27,9
1	Bingo	3	0,5	0,4	1	0	2,4	2,2	-1,2	-0,4
2	Kozak	3	-0,5	-0,4	6	6	-1,2	-1,5	-0,6	0,3
3	Agent	3	0,1	0,1	-4	0	2,1	0,6	-0,7	-1,3
4	Pablo	3	0,3	0,1	-2	1	1,3	1,2	-2,5	-1,6
5	Refleks	3	-0,7	-0,7	0	1	0,5	0,8	1,1	0,2
6	Poker	3	0,0	0,3	-2	-1	-4,0	-2,1	2,4	1,4
7	Rambo	3	-0,6	-0,4	1	1	0,3	0,1	-1,8	-1,2
8	Gepard	3	0,6	0,3	-4	-4	0,2	0,3	2,7	1,2
9	Wulkan	3	0,3	0,4	0	-1	-0,2	1,2	1,6	-0,7
10	Magellan	2	-0,2	0,1	1	-2	-0,4	-0,4	1,4	0,9
11	Dynamit	2	-1,4	-0,8	12	9	-0,7	-1,1	-1,8	1,4
12	MHRSamuraj	2	0,6	0,4	-7	-9	-0,3	-1,2	-2,0	-0,4
13	Motto	2	0,1	-0,1	0	0	1,1	0,8	-2,1	-1,1
14	Kreator	1	0,3		4		-1,9		4,1	
15	Vasco	1	0,1		-3		1,1		-1,0	
Liczba doświadczeń			2	5	2	6	2	6	2	6

Liczba doświadczeń dla okresu 2022-2024 odnosi się do odmian badanych trzy lata, dla badanych dwa lata jest odpowiednio mniejsza

Charakterystyka odmian owsa zwyczajnego wpisanych do krajowego rejestru Odmian w roku 2024 - wg COBORU, LOO 2024.

Kreator - Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, helmintosporiozę, rdzę owsa - średnia. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin wiechowania wczesny, dojrzewania średni. Udział łuski mały, masa 1000 ziaren duża, zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce

Vasco - Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego - duża, na helmintosporiozę – średnia, na rdzę owsa dość mała. Rośliny średnie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin wiechowania wczesny, dojrzewania średni. Udział łuski mały, masa 1000 ziaren duża, zawartość białka duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce

Waran - Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską średni. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę - średnia. Rośliny średnie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin wiechowania dość wczesny, dojrzewania średni. Udział łuski dość mały, masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Saten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec